Rapportage informatieronde coalitievorming gemeente Heerenveen

Bert Otten, 19 april 2018

Inhoud

1. Inleiding ... 3
2. Opdracht ... 3
3. Aanpak ... 4
4. Bevindingen ... 5
   a. Duiding van de uitslag ... 5
   b. Kernpunten voor de komende bestuursperiode ... 6
   c. Coalitievorming ... 7
   d. Raadsprogramma en proces ... 9
5. Aanbevelingen ... 10
   a. Coalitiesamenstelling ... 10
   b. Proces van coalitievorming ... 10
   c. Raad en samenleving ... 11
6. Tenslotte ... 11

Bijlage 1: Gespreksverslagen ... 12

1. Inleiding

Op 21 maart jongstleden hebben de stemgerechtigde inwoners van de gemeente Heerenveen een nieuwe gemeenteraad gekozen. De definitieve uitslag van de gemeenteraadsverkiezing is vastgesteld op vrijdag 23 maart.

Bij deze verkiezingen werden de meeste stemmen uitgebracht op de PvdA, die hiermee de grootste partij in de gemeenteraad is gebleven.

De PvdA heeft na de verkiezingen het initiatief genomen voor de inrichting van het proces om te komen tot een coalitie. Op 26 maart heeft de PvdA ter voorbereiding op het duidingsdebat op 29 maart de gemeenteraad geïnformeerd over de voorgenomen procedure voor de informatie en formatie van een nieuw college die is vastgelegd in het concept-*Protocol informatie en formatie nieuw college raadsperiode 2018-2022.*

In het Protocol zijn drie afzonderlijke fases onderscheiden:

a. de informatieronde
b. de formatieronde
c. de gemeenteraad aan zet.

Namens de PvdA-fractie ben ik door Jelle Zoetendal, lijsttrekker van de PvdA gevraagd de informatieronde van het protocol uit te voeren.

In deze rapportage treft u mijn bevindingen aan uit de informatieronde en zal ik aansluitend aanbevelingen doen voor de coalitievorming, de formatieronde en een wijze waarop de gemeenteraad en inwoners meer betrokken kunnen worden bij grote vraagstukken die spelen in de gemeente Heerenveen.

2. Opdracht

In *het Protocol informatie en formatie nieuw college raadsperiode 2018-2022* is het proces om te komen tot een coalitie nader beschreven. Het protocol is besproken in de gemeenteraadsvergadering van 29 maart jl. Na bespreking van het protocol in de gemeenteraadsvergadering is het op onderdelen aangepast. In de beschrijving van de fase van de informatieronde is de opdracht aan de informateur beschreven:
1. *Partijen leveren inbreng voor de informatieronde. De informateur nodigt alle partijen uit voor een afzonderlijk gesprek. Daarbij wordt iedere partij gevraagd de volgende vragen te beantwoorden:*

- *Een lijst met maximaal tien (kern)punten, die men van belang acht voor opname in het bestuursakkoord.*
- *Wat is de interpretatie van de verkiezingsuitslag?*

- *Welke partijen men de meeste wenselijke combinatie vindt voor de vorming van een coalitie.*
- *Of men bereid is deel te nemen aan het college.*
- *Hoe het college er kwantitatief uit zou kunnen zien (aantal wethouders, full- of parttime)?*
- *Wat zijn mogelijke breekpunten?*
- *Vormgeven van het proces met aandacht voor transparantie en openbaarheid.*
- *Instemming peilen m.b.t. vaststellen collegeakkoord op hoofdlijnen.*
- *Visie op het gaan werken met een raadsprogramma (voordelen en nadelen inventariseren voor een raadsprogramma)*
- *Overige informatie die men voor de coalitievorming van belang acht.*

Er worden bij voorbaat geen partijen uitgesloten van de onderhandelingen. Aan het einde van de informatieronde zal de informateur verslag uit brengen over de uitkomsten van de informatieronde en aanbevelingen doen voor het verdere proces. Over de uitkomsten van de informatieronde en de aanbevelingen voor het verdere proces zal een raadsvergadering plaatsvinden.

3. Aanpak

Na het aanvaarden van de opdracht heb ik kennis gemaakt met mevrouw I. Jansen (griffier) en mevrouw M. Yska (adjunct-griffier) om mij een beeld te vormen van de gemeenteraad en de ondersteuning voor de uitvoering van de informatieronde te regelen. Tevens heb ik gesprekken gevoerd met de heer Van der Zwan (burgemeester) en de heer Van Leeuwestijn (gemeentesecretaris).

Vervolgens zijn er gesprekken gevoerd met delegaties van alle partijen in de nieuwe gemeenteraad van Heerenveen. Deze gesprekken verliepen langs de lijnen van de in de opdracht geformuleerde vragen. Van alle gesprekken zijn verslagen gemaakt die vervolgens ter goedkeuring aan de delegaties is voorgelegd (zie bijlage). De bevindingen in deze rapportage zijn gebaseerd op de informatie die ik heb gekregen tijdens de gesprekken. Verder heb ik verschillende documenten bestudeerd die ik als informateur heb ontvangen (zie voetnoten).

Dit rapport wordt aangeboden aan mijn opdrachtgever, de fractievoorzitter van de PvdA, mevrouw Wanda Ottens. De aanbieding geschiedt tijdens een openbare presentatie van mijn bevindingen.

4. Bevindingen

a. Duiding van de uitslag

De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in zetels en percentages in Heerenveen is hieronder met een vergelijking van de uitslag in 2013, weergegeven:

Partij	2018		2013	
	Zetels	%	Zetels	%
PvdA	6	18,43	8	27,28
VVD	5	14,50	4	13,15
CDA	5	13,79	4	13,7
FNP	3	10,17	3	10,05
GL	3	9,70	1	4,73
GB Heerenveen	3	9,69	4	13,7
D66	2	8,19	3	10,24
SP	2	6,27	-	-
CU	1	5,41	2	6,03
Lijst Hartsuiker	1	3,85	-	-
Lokaal 10	-	-	-	1,13

Op de vraag naar de duiding van de uitslag gaven de meeste partijen aan dat de totaaluitslag voor hen geen verrassend beeld heeft opgeleverd. Het verlies van de PvdA was in meer en mindere mate verwacht. Opvallend was de winst van GroenLinks en de terugkeer van de SP in de raad.
In het algemeen werd aangegeven dat de uitslag niet kan worden gezien als een afstraffing voor het gevoerde beleid van de huidige coalitie van CDA, VVD en PvdA.
Zoals in vele gemeenten in Nederland is ook in de gemeenteraad van Heerenveen het aantal fracties toegenomen. Echter in tegenstelling tot de landelijke trend is het aantal zetels voor de lokale partijen niet gestegen.

Het opkomstpercentage was in 2018: 55,52% en in 2013 45,95 %. Hoewel het opkomstpercentage hoger was dan bij de verkiezingen in 2013, is het zorgelijk dat bijna de helft van de kiesgerechtigden de weg naar de stembus niet heeft gemaakt. In de komende bestuursperiode ligt voor het college en de raad de opgave om (nog) meer te investeren in de verbinding met de samenleving.

b. Kernpunten voor de komende bestuursperiode

Vanuit de inzet bij de verkiezingen hebben de partijen de gelegenheid gekregen maximaal tien punten aan te dragen voor de komende bestuursperiode. In de verslagen van de gesprekken (zie bijlage) zijn de genoemde punten opgenomen.

Zonder conclusies te trekken over de exacte ambities en wijze van invulling van hoe het beleid gestalte moet gaan krijgen, zijn de volgende kernpunten voor de komende bestuursperiode door de meeste partijen genoemd:

1. Vergroten van werkgelegenheid

Heerenveen doet het in economisch opzicht goed maar nog te veel inwoners weten daar niet van te profiteren. Nagenoeg alle partijen willen aan de slag met meer werk voor mensen zonder werk en voor mensen met een arbeidsbeperking/en of afstand tot de arbeidsmarkt. In dit verband werd door verschillende partijen ook gewezen op de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf als werkgever en initiator om meer werk te genereren voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

2. Heerenveen duurzaam

Nagenoeg alle parttijen geven prioriteit aan het verdere stappen in het duurzaamheidsbeleid. Er zijn verschillen in ambitieniveau maar het duurzaamheidsbeleid en klimaatbeleid zal een centrale plek moeten krijgen in de komende bestuursperiode.

3. Versterken lokale democratie

Mede gezien de uitslag van de verkiezingen en het opkomstpercentage ligt er voor de gehele raad en college de opgave om heldere stappen te zetten in de bestuurlijke vernieuwing en het versterken van de lokale democratie. Door verschillende partijen zijn op dit terrein concrete suggesties gedaan van buurtbudgetten, eigen beheer (buurt bestuurt mee) en een meer interactieve wijze van besturen.

In dit kader heeft de burgemeester in zijn memorandum aan de raad aandacht gevraagd voor de verbinding met de samenleving[1]. Ook heeft een groep betrokken inwoners uit van tal van wijken en dorpen in de gemeente Heerenveen zich tot de nieuwe gemeenteraad gericht met het verzoek de dorpen en wijken de ruimte te geven om hun plannen te maken en om zaken in eigen omgeving te regelen[2].

4. Doorontwikkeling sociaal domein

[1] Memorandum burgemeester, brief aan de raad, 27-3-2018
[2] Brief van Anton Melein c.s. aan de raad, 28-3-2018

De decentralisaties in het sociaal domein hebben veel inzet van de gemeente gevraagd. Na de transitie vraagt nu de transformatie in het sociaal domein om een extra impuls. De knelpunten uit het RKC-rapport moeten worden aangepakt. Er zal meer aandacht moeten zijn voor preventie mede in relatie tot de kostenontwikkeling. Goed financieel beheer en monitoring in het sociaal domein is van belang. De gemeentesecretaris wijst in zijn memorandum aan de raad ook op de kostenontwikkeling in het sociaal domein. Deze vragen om een nieuwe afweging. De verwachting is dat er in de aankomende jaren een structureel financieel tekort ontstaat door het toenemende gebruik van de (dure) maatwerkwerkvoorzieningen [3].

5. Vitale dorpen en wijken

Veel partijen willen investeren in leefbaarheid, behoud voorzieningenniveau en voldoende sociale woningbouw en woningen voor ouderen/jongeren. Hierbij is het stimuleren van betrokkenheid en participatie van inwoners zelf van groot belang. De gemeentesecretaris wijst in dit verband op de noodzaak van het maken van keuzes. Op verschillende schaal en in Heerenveen en in de dorpen nemen partijen – inwoners, ontwikkelaars, plaatselijk belang, ondernemers - het initiatief. Om alle initiatieven te kunnen beantwoorden is op dit moment echter onvoldoende capaciteit beschikbaar. Dit vraagt om prioriteiten stellen, aldus de aanbeveling van de gemeentesecretaris.

6. Lokale lasten

Heerenveen heeft in financieel opzicht een moeilijk periode achter de rug. Door lastige keuzes is de begroting op orde en is het middellange termijnperspectief niet ongunstig. Er zijn verschillende opvattingen over het beleid inzake de lokale lasten voor de komende jaren. In de nieuwe te vormen coalitie zullen hier nadere afspraken over moeten worden gemaakt.

Verder is door verschillende partijen aandacht gevraagd voor diverse andere thema's, zoals het verder ontwikkelen van Heerenveen als sportstad (zie in dit verband de brief van Heerenveen Stad van Sport [4]), veiligheid, cultuur, mobiliteit/infrastructuur, schulden/armoedeproblematiek en beheer openbare ruimte. Opvallend hierbij was de veel partijen in willen zetten op een versterking van het fietsbeleid. Er liggen tal van kansen om "Heerenveen als fietsgemeente" verder te ontwikkelen.

Nagenoeg alle partijen geven aan geen echte breekpunten te hebben maar wel bespreekpunten.

c. Coalitievorming

[3] Memorandum gemeentesecretaris, brief aan de raad, 27-3-2018

[4] Brief aan informateur: Aanbevelingen notitie Heerenveen Stad van Sport, Heerenveen Stad van Sport, 12-04-2018

Voor het vormen van een coalitie zijn, gezien mijn opdracht, de volgende uitgangspunten van belang:

- Een daadkrachtige en stabiele coalitie, met voldoende draagvlak in de raad
- Programmatische verbinding en een gemeenschappelijke visie op besturen
- Een collegesamenstelling waarin de uitslag van de verkiezingen tot uitdrukking komt
- Voldoende mate van vertrouwen tussen de partijen
- Een evenwichtige verdeling van de wethouders naar fractiegrootte

Aan alle partijen is, mede gelet op de duiding van de uitslag, gevraagd naar hun voorkeurscoalitie. Iedere partij is bereid deel te nemen aan een college.
De uitslag van de verkiezingen biedt een breed pallet aan coalitiemogelijkheden. Uit de gesprekken is dan ook een grote mate van verdeeldheid waar te nemen over de meest wenselijke coalitie, zowel in omvang als in samenstelling (hoeveelheid wethouders/parttime - fulltime).

In de gesprekken zijn de volgende combinaties genoemd:

PvdA/CDA/VVD
PvdA/CDA/VVD/GL
PvdA/VVD/FNP/GL
PvdA/VVD/CDA/FNP
PvdA/VVD/CDA/D66
PvdA/CDA/GL/GBH
PvdA/VVD/CDA/GBH en/of GL
PvdA/CDA/GL/SP/CU

De huidige coalitiepartijen gaven aan een voortzetting van de coalitie wenselijk te achten, waarbij iedere partij één wethouder levert. Deze variant beschikt over een kleine meerderheid in de raad.
Uit de gesprekken van de overige partijen kwamen vele varianten naar voren die of uitgaan van verbreding van de huidige coalitie dan wel van een coalitie met een andere samenstelling met inzet van parttime wethouders. Echter vastgesteld moet worden dat op basis van de gesprekken voor deze varianten geen voldoende draagvlak aanwezig is in de raad.

Door alle partijen is aangeven dat de coalitie moet werken met een coalitieakkoord op hoofdlijnen waarbij optimaal ruimte wordt gecreëerd voor een open debat en voldoende inbreng vanuit de raad. Daarnaast is voor het versterken van de lokale democratie aangegeven dat de verbinding tussen de raad met de Heerenveense samenleving van groot belang is.

d. Raadsprogramma en proces

In de duidingsvergadering van 29 maart jl. en ook in de gesprekken is nadrukkelijk gesproken over de wijze waarop de lokale democratie versterkt kan worden en hoe inwoners beter en eerder bij beleidskeuzes betrokken kunnen worden. De burgemeester heeft in zijn memorandum aandacht gevraagd voor dit vraagstuk en ook heeft een groep betrokken inwoners zich tot de nieuwe raad gericht met het verzoek op een andere wijze te gaan besturen door de dorpen en wijken de ruimte te geven om hun plannen te maken, om zaken in eigen omgeving te regelen.

GroenLinks heeft voor de raadsvergadering van 29 maart de raad het voorstel "De Raad aan Zet" ingediend over de aanpak programma en vorming college.

Eén van de kernpunten van het voorstel is het collegeprogramma te vervangen door een raadsprogramma. Het voorstel is toegelicht in de raadsvergadering van 29 maart en afgesproken is dat in de gesprekken met de informateur geïnventariseerd wordt hoe aangekeken wordt tegen dit voorstel.

Alle partijen onderschrijven de noodzaak om aan de slag te gaan met een andere wijze van besturen. Er wordt echter verschillend gedacht over de wijze waarop dit invulling moet gaan krijgen. Veel partijen willen een open proces met een coalitieakkoord op hoofdlijnen en een raadsagenda met een aantal voor inwoners belangrijke thema's waarop per thema nadrukkelijk wordt aangeven welke belangen er spelen en waar keuzemogelijkheden liggen.

Verschillende partijen geven aan het voorstel van GroenLinks sympathiek en interessant te vinden. Het innoveert en legt het primaat bij de raad. Echter in de gesprekken werden ook nadelen aangeven. Zo zien nogal wat partijen complicaties bij de uitvoering van de voorgestelde werkwijze. Zo is de vraag of dit proces in relatief korte tijd uitgevoerd kan worden en roept het voorstel dat de partijen die het raadsprogramma onderschrijven de nieuwe coalitie vormen ook de nodige uitvoeringsvragen op. Tenslotte werd de timing van het lanceren van het voorstel door verschillende partijen als weinig gelukkig gezien.

Samenvattend moet vastgesteld worden dat er onvoldoende draagvlak is om nu conform dit voorstel het proces van collegevorming in te richten.

Wel gaven vrijwel alle partijen aan dat er een opgave ligt in het versterken van de lokale democratie. De raad en ook de inwoners zullen meer en vroegtijdiger betrokken moeten worden bij belangrijke vraagstukken die in de gemeente Heerenveen spelen. Hierbij zou de raad zelf een agenda kunnen opstellen van thema's waar de raad samen met inwoners werkt naar besluiten met een breed draagvlak. Ook gaven veel partijen aan dat naar andere bestuursstijl gewerkt moet worden: meer ruimte te bieden voor alternatieven, een goede analyse maken van alle belangen die spelen en raadsvoorstellen met keuzemogelijkheden zodat het politieke debat in de raad verrijkt kan worden.

5. Aanbevelingen

Op basis van mijn bevindingen kom ik tot de volgende aanbevelingen:

a. Coalitiesamenstelling

Er zijn vele varianten voor een mogelijke coalitiesamenstelling in de gesprekken genoemd.
Alles afwegende kom ik tot de conclusie dat de variant die het meest aansluit bij de eerder geformuleerde uitgangspunten voor het vormen van een coalitie een coalitie van PvdA, VVD en CDA is, waarbij iedere partij één wethouder levert.

Hoewel deze coalitie een krappe meerderheid heeft in de raad, is tussen deze coalitie veel onderling vertrouwen, is er in de basis voldoende programmatische verbinding mogelijk en maakt deze coalitie op basis van de verkiezingsuitslag een voldoende evenwichtige verdeling van wethouders en portefeuilles mogelijk.

Een krappe meerderheid vraagt om een open en verbindende bestuursstijl waarbij voldoende ruimte wordt gecreëerd voor inbreng vanuit de raad door vroegtijdige betrokkenheid van de raad en raadsvoorstellen met uitgewerkte alternatieve beleidskeuzes.
Werken in een college met drie wethouders vraagt om een evenwichtige verdeling van taken, ook in relatie met de portefeuille van de burgemeester en om een adequate bestuursondersteuning.

b. Proces van coalitievorming

Ten aanzien van het proces van coalitievorming adviseer ik dat op korte termijn een onderhandelingsgroep wordt geformeerd die met ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie gefaseerd te werk gaat.
Eerst zal gewerkt moeten worden aan een hoofdlijnenakkoord waarin afspraken gemaakt kunnen worden over o.a. de financiële kaders, de wijze van besturen, de ambtelijke ondersteuning en programmatische speerpunten die nader door de raad kunnen worden uitgewerkt
Vervolgens zullen de portefeuilles ingevuld moeten worden waarbij gezien de mogelijkheid om te gaan werken met 3 wethouders extra geïnvesteerd moet worden in een evenwichtige portefeuilleverdeling en adequate bestuursondersteuning en tenslotte volgt de personele invulling. Van belang is dat tijdens het proces regelmatig teruggekoppeld wordt naar de raad en de burgemeester zodat desgewenst suggesties mee kunnen worden geven.

c. Raad en samenleving

Veel partijen hebben in de gesprekken aangegeven dat het wenselijk is dat de raad meer aan zet komt maar vooral ook dat de verbinding tussen de raad en de inwoners van Heerenveen versterkt moet worden. Vertrouwen in elkaar, in het lokale bestuur en draagvlak voor besluiten vraagt om stevige inspanningen, om een verbindende bestuursstijl.
In dit kader is het aan te bevelen dat de raad in deze nieuwe periode gaat werken met een Raadsakkoord. Parallel en in verbinding met het proces van coalitievorming kan de raad onderwerpen kiezen waarover de raad nadrukkelijk de dialoog met de Heerenveense samenleving wil gaan zoeken. Bij de keuze van de onderwerpen kan de raad de inwoners betrekken zodat er een *'Heerenveen-akkoord'* kan gaan ontstaan.
In hoofdlijnen zou het proces er als volgt uit kunnen zien:
Na vaststelling van de onderwerpen waarover de dialoog met de samenleving wordt gezocht haalt de gemeenteraad op wat leeft en speelt over een thema, wat inwoners, ondernemers, instellingen vinden van een vraagstuk en welke rol zij voor zichzelf zien. Vervolgens vindt terugkoppeling naar de raad plaats en worden kaders opgesteld voor beleidskeuzes.
Van belang is dat dit proces goed voorbereid en ondersteund wordt door de griffie en de ambtelijke organisatie.

Thema's die regelmatig in de gesprekken genoemd zijn en derhalve in een Raadsakkoord opgenomen zouden kunnen worden, zijn:

- Centrum en dorpsontwikkeling
- Doorontwikkeling van het sociaal domein
- De verduurzaming van de gemeente Heerenveen

6. Tenslotte

Ik heb tijdens mijn gesprekken gemerkt hoe iedere fractie op een constructieve wijze wil samenwerken in de raad en vooral ook met de Heerenveense samenleving. Dit vormt een belangrijke basis om samen te werken aan een krachtige gemeente. Ik wens de raad en het toekomstige college van de gemeente veel succes en plezier bij het besturen van deze prachtige gemeente!

Tot slot wil alle fracties bedanken voor hun openheid en constructieve opstelling en in het bijzonder wil ik Ine Jansen en Marianne Yska bedanken voor de uiterst prettige en professionele ondersteuning gedurende de uitvoering van mijn opdracht.

Bert Otten

19 april 2018

Bijlage 1: Gespreksverslagen

1. Uitkomsten verkennend gesprek met de **PvdA**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met:	de dames Wanda Ottens en Sybrig Sijtsma en de heer Gerrit Jelle van der Wal
Datum:	donderdag 5 april 2018, 18.30 uur
Ondersteuning:	mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen
- Steeds meer partijen, versnippering.
- PvdA heeft 2 zetels verloren, dat is jammer. Maar is nog de grootste en gezien de landelijke situatie is het verlies beperkt gebleven.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

A: bestaanszekerheid/sociale zekerheid
- Nieuwe banen in de publieke sector (*investeren in werk, niet in inkomen*) en investeren in match vraag en aanbod arbeidsmarkt.
- Gebiedsgerichte, integrale aanpak van armoedebestrijding in Akkrum, Jubbega en Oudeschoot.
- Zorg die dichtbij de burger staat, toegankelijk is en betaalbaar.
- Gemeente als banenmotor.

B: leefbare wijken en dorpen
- Minimaal 200 goede, betaalbare huurwoningen bouwen.
- Aanpakken centrum Heerenveen (*bestrating),* Jubbega en Akkrum.
- Meer zeggenschap over eigen leefomgeving *(buurt bestuurt mee).*

C: ontplooiing
- Extra investeren in cultuureducatie *(op basisscholen en voorgezet onderwijs. Geld gaat niet in stenen, maar in activiteiten).*
- Investeren in een 'sportieve gemeente' .
- Integrale aanpak laaggeletterdheid *(zowel richten op kinderen als volwassenen).*

D: duurzaamheid
- Lokale klimaat/duurzaamheidsagenda met concrete en betaalbare maatregelen o.a. verduurzaming woningen en gebouwen, transitie naar een gasloze gemeente, toepassen nieuwe energiebronnen.

3. Coalitievorming

- CDA/VVD/PvdA is een stabiele coalitie. Deze drie partijen is een optie. Denken aan toevoeging van een 4e partij.
- GL zou programmatisch passen. Verwacht wel een open en constructieve houding; er moet gewerkt worden aan een goede basis. Sluit samenwerking met D66 niet uit.
- Fulltime, politiek getinte wethouders. Portefeuilleverdeling moet nog naar gekeken worden; geen harde eisen. Bij de verdeling kijken naar het gewicht van de portefeuilles.
- Breekpunten: er zijn geen breekpunten. Punten die belangrijk zijn: zie punt 2 van dit verslag.

4. Raadsprogramma en proces

- Collegeakkoord: afspraken op hoofdlijnen: financiën, ambtelijke organisatie en sociaal domein. Per domein afspraak maken wat de basis is.
- Stel dat er een coalitie komt met 3 partijen: dan biedt dit juist mogelijkheden voor een akkoord op hoofdlijnen.

- Daarnaast een agenda met de samenleving. Raadsbreed, samen met de samenleving processen oppakken, zoals de volgende thema's: verduurzaming van de wijken, omgevingswet, centrum en dorpsontwikkeling en sociaal domein / sociaal netwerk.

- Politiek debat in de raad.

- De rol van de raad in de beleidsvoorbereiding: de stijl kan anders. Raad meer betrekken en tussentijds meer peilen en informeren.

2. Uitkomsten verkennend gesprek met de **VVD**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: De heren Tjeerd Waterlander en Jaap van Veen

Datum: dinsdag 10 april 2018, 19.45 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- De VVD is van 4 naar 5 zetels gestegen en is daar trots op.
- De VVD had verwacht dat de PvdA de grootste zou blijven.
- Het CDA volgt de lijn van de VVD.
- Het vertrouwen in de coalitie wordt daarmee bestendigd.
- D66 volgt landelijke trend; HL heeft toch een zetel; stijging GL verwacht.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Verlaging van gemeentelijke lasten.
- Ruimte geven aan ondernemers. Ondernemers zijn onmisbaar voor een bloeiende economie. Het zijn ondernemers die investeren in nieuwe ideeën en innovatieve technieken. Het midden- en kleinbedrijf is de banenmotor van onze gemeente.
- Werken aan werk. Streven ernaar dat in 2025 iedereen die kan werken ook werkt, in welke vorm dan ook. Het aantal bijstandsuitkeringen en de werkloosheid moet worden teruggedrongen.
- Een duurzame gemeente creëren. Zuinig omgaan met energie en water. Energie die je niet verbruikt niet opwekken. Streven naar een gezonde leefomgeving, groen en water krijgen in de kernen een prominentere plaats.
- Veiligheidsgevoel vergroten en strakker handhaven. De politie moet goed bereikbaar zijn en de brandweerzorg is op orde. Met extra Buitengewone Opsporingsambtenaren vergroten van de zichtbaarheid, handhaving en bestrijding van kleine criminaliteit, overlast en milieuvervuiling. Wie schade veroorzaakt betaalt.
- Goed en eerlijk benutten van beschikbare middelen voor de zorg.
  Het beschikbaar en betaalbaar houden van de zorg vraagt om een effectieve en efficiënte werkwijze.
- Vergroten van de burgerparticipatie. Inwoners meer en meer betrekken bij de besluitvorming door de gemeenteraad. Inwoners moeten volop ruimte krijgen voor eigen initiatief en experimenteren met lokale democratie op buurt en wijkniveau.
- Een slanke, dienstverlenende, moderne en transparante organisatie creëren. Overbodige regels worden geschrapt. Gemeentelijke taken uitbesteden of samen met andere gemeenten uitvoeren als daarmee een voordeel wordt behaald. De gemeente reageert te allen tijde (tijdig) naar haar inwoners en is dienstbaar en modern.
- Mobiliteit en bereikbaarheid doen toenemen. Werken aan slimme en duurzame oplossingen voor mobiliteit.

- Het hele jaar door vermaak in Heerenveen. Sport, recreatie en toerisme zijn van belang voor de werkgelegenheid, de lokale economie en het welbevinden van inwoners. Een aantrekkelijk centrum en vitale gezellige dorpen spelen hierin een belangrijke rol. Sportliefhebbers hebben de keuze uit een groot sportaanbod. De natuur beter toegankelijk maken voor sport en recreatie.

3. Coalitievorming

- Voorkeur: voortzetting huidig college van VVD/PvdA/CDA met 16 zetels. Tot nu toe goed samengewerkt; er is een goede prestatie geleverd en onderlinge verschillen worden gerespecteerd.
- Door de basis van 16 zetels is meer interactie met de raad mogelijk. Het politieke debat wordt daardoor beter.
- Geen 4^{e} partij. Er is een goed team, graag zo houden.
- Totaal 3 wethouders. Heerenveen is een dynamische gemeente, dus een goede portefeuilleverdeling is noodzakelijk. Met goede ambtelijke ondersteuning is het mogelijk. Meer taken aan de burgemeester toebedelen.
- Breekpunten: geen. Verbinding met anderen is mogelijk.

4. Raadsprogramma en proces

- Eerst concept collegeagenda op hoofdlijnen. Vervolgens worden een aantal thema’s in een proces met de raad en samenleving uitgewerkt.
- Niet alle thema’s komen daarvoor in aanmerking; financiële kaders worden vastgesteld.
- Niet beginnen met een raadsprogramma, maar met een concept collegeagenda.

3. Uitkomsten verkennend gesprek met het **CDA**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: De heren Jentsje Abma en Hans Broekhuizen

Datum: zaterdag 7 april 2018, 9.00 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- Blij met winst van 600 stemmen en daarmee een 5e raadszetel. Verklaring winst: opstelling huidige fractie –goed team en het zoeken naar verbinding- en lokale talenten op de lijst. De trend was dat lokaal zou winnen. Het CDA heeft zich gepresenteerd als lokale partij.
-

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Werkgelegenheid vergroten door actief samen te werken met bedrijfsleven en onderwijs (m.n. voor 50+ en jongeren).
- Werkvoorzieningsschap; behoud van kwalitatief goed werkvoorzieningsschap.
- Armoedebeleid. Inzet op adequaat armoedebeleid, uitvoering participatiewet en schuldhulpverlening.
- Duurzaamheid, in de brede zin (groene draad door alle beleidsterreinen).
- Financiën en belastingdruk; solide en duurzaam gezonde gemeentefinanciën waarbij het streven is de belastingdruk omlaag te brengen naar het Fries gemiddelde.
- Fietsvriendelijk: investeren in fietsveiligheid en fietsvoorzieningen.
- Glasvezelnetwerk: aanleg glasvezelnetwerk in dorpen en buitengebied (grijs gebied).
- Vitale kernen: planvorming en investering in vitale kernen (centrum Heerenveen, Aldeboarn, Akkrum en Jubbega).
- Zorg: kwaliteit en toegankelijkheid gemeentelijk zorgdomein vergroten (Wmo, Jeugdzorg).

3. Coalitievorming

- Het CDA is bereid deel te nemen aan het college. Het is een stabiele coalitiepartij met bestuurskracht.
- Het CDA hecht aan continuïteit van beleid en ziet de huidige koers en samenwerking graag gecontinueerd.
- Het college van PvdA/VVD/CDA, met 16 zetels, kan door. Dan een collegeakkoord op hoofdlijnen. De raad kan dan in zijn geheel dit akkoord nader uitwerken.
- Of de 3 fulltime wethouders voldoende zijn is maar de vraag. Misschien de grootste partij er een in deeltijd bij. Of voor speciale thematiek een wethouder van buiten erbij.
- Second best: 4e partij erbij. Vraagt om een traditioneel en uitgewerkt collegeakkoord. Welke 4e partij? Het CDA heeft met geen enkele partij een slechte relatie.

- Mogelijke breekpunten: Geen. Verschil met andere partijen:
  - Financieel duurzaam: belastingverlaging doorzetten naar Fries gemiddelde;
  - Feanetië is een beleving, daar keuzes in maken;
  - Cultuurhuis is geen belemmering.

4. Raadsprogramma en proces

- Proces: bevindingen openbaar bespreken.
- Daarna vervolgstappen door de beoogd collegepartijen (PvdA/VVD/CDA), uitmondend in een collegeakkoord op hoofdlijnen. Met de hele raad verkennen of dit de basis kan zijn voor een raadsprogramma. Detaillering en verdere invulling door de raad. Het raadsprogramma terugkoppelen naar de inwoners/ondernemers.
- Raadsprogramma kan op basis van de volgende onderwerpen:
  - Sociaal domein: doorontwikkeling en cliënten bij betrekken;
  - Duurzaamheid;
  - Omgevingsvisie;
  - Centrum en dorpsontwikkeling;
  - Voorwaarde daarbij: goede begeleiding voor de raad, ook door de griffie.

4. Uitkomsten verkennend gesprek met de **FNP**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: de heren Ate Eijer en Albert Seldenrust

Datum: donderdag 5 april 2018, 21.00 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- Verrassing extra zetel VVD en CDA, winst GL was de verwachting. (landelijk effect).
- Gemeentebelangen samen 4 zetels. Socialisten samen nog altijd 8 zetels
- FNP heeft nog nooit zoveel stemmen gekregen. Ook groei in de wijken: de FNP is er altijd en gaat in gesprek met de inwoners.
- Geen afrekening van gevoerd beleid. De bezuinigen zijn goed verwerkt door de totale raad. Het sociaal domein heeft wel de aandacht.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Financiën op orde, maar er heerst ontevredenheid bij een groot deel van de inwoners. Dit heeft veel te maken met communicatie
- Informatievoorziening richting inwoners moet beter, betrek mensen er snel bij; leg het uit.
- Schuldhulpverlening; eerder signaleren en oppakken. In combinatie met armoedebestrijding.
- Aandacht voor huisvesting, eenzaamheid en zorg voor ouderen. Bouwen naar behoefte.
- Energie en duurzaamheid: beheersbaar en betaalbaar maken.
- Balans economie en landbouw; met aandacht voor inklinking veengebied en landbouw.
- Aanleg glasvezel.
- Drietalig onderwijs (zoals in Leeuwarden) maar niet afdwingbaar.
- Alles wat te maken heeft met fietsen.
- Niet benoemd wel belangrijk.: Infrastructuur plaats Heerenveen

3. Coalitievorming

- Wenselijke variant: huidig college (PvdA/VVD/CDA) met 1 nieuwe partij of 2 huidige partijen en 2 nieuwe partijen (PvdA, VVD, FNP en GL of PvdA, CDA, FNP en GL).
- Voorkeur huidig college met FNP. Stabiliteit neemt toe met 4 partijen. FNP is een stabiele middenpartij. Zetelverdeling wordt dan 6-5-5-3. Met de FNP wordt ook recht gedaan aan de uitslag door het opnemen van een lokale partij in het bestuur.
- De combinatie huidig college met GBH geeft geen rust en de optie met GL is lastig in combinatie met VVD en CDA.
- De FNP is bereid deel te nemen aan het college. De wethouderskandidaat is alleen intern gecommuniceerd. De FNP wil verantwoordelijkheid nemen en iets bereiken.
- Voorkeur 4 fulltime wethouders.
- Breekpunten bij coalitievorming: geen, FNP is een middenpartij.
- Wil aan het eind van de nieuwe raadsperiode het parkeren in combinatie met indeling centrum nog eens onder de loep nemen. Ook moet er voor de infrastructuur van het centrum een visie komen.

4. Raadsprogramma en proces

- Proces: advies in openbaarheid. Wijst op het proces in Opsterland. Daar zit een journalist bij de beraadslaging, die maakt het verslag.
- Alle terugkoppelmomenten openbaar in de raad.
- In het collegeakkoord bepaalde afspraken vastleggen, maar er moet ruimte zijn voor input. De FNP wil keuzemogelijkheden/varianten in raadsvoorstellen. De raad moet meer in stelling worden gebracht. De vergaderstructuur moet zo ingericht worden dat het college het voorstel presenteert. Daarna is de raad aanzet. De reactie van het college moet door de raad niet afgewacht worden.
- Voor een raadsprogramma was destijds geen draagvlak. Dit nu niet met stoom en kokend water doen. Dat had een half jaar eerder gemoeten. Naar een raadsprogramma moet je toewerken. Bovendien stond het in geen enkel verkiezingsprogramma. De FNP meldt dat de termijn van de burgemeester in 2020 afloopt.

5. Uitkomsten verkennend gesprek met **GL**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: Mevrouw Gerrie Rozema en de heer Retze van der Honing

Datum: zaterdag 7 april 2018, 10.15 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- 10 partijen, veel kleine partijen. De grootste heeft het meest verloren.
- Linkervleugel heeft meer zetels. Groene element is sterk aanwezig.
- Veel mensen hebben niet gestemd. Er is dus weinig vertrouwen in de politiek.
- Inwoners moeten meer betrokken worden bij de politiek.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Kijk naar het effect en bereik van de sociale voorzieningen; de manier waarop de raad kaderstellend en controlerend optreedt is niet goed. Verwacht dat voor de Jeugdzorg meer geld nodig is.
- Kernpunten: 3 hoofdzaken:
  - Sociaal domein
  - Duurzaamheid
  - Bestuurlijke vernieuwing: legitimiteit lokaal bestuur kan beter. De raad moet gaan experimenteren, niets doen is geen optie. Democratie is een continu proces. Bestuurlijk anders opereren is een gezamenlijke opdracht.
- Meer specifieke kernpunten:
  - Financiën: sluitende begroting.
  - OZB op hetzelfde niveau.
  - Niet gratis parkeren.
  - Project fiets: belangrijk, voorrang boven alles. Ook infrastructuur. Met 2 fietsfabrieken op het gebied fiets innovatiever worden.
  - Klimaatneutraal 2030; met nadruk op isolatie, groene energie en adaptieve klimaatbeheersing.
  - Sociaal domein: alle knelpunten uit het RKC-rapport oplossen en financiële risicoparagraaf.
  - Armoede uitbannen; er zijn teveel beperkende regels.
  - Schuldhulpverlening: andere uitvoering, wordt nu niet genoeg aan gedaan.
  - Voorschoolse educatie: kinderen niet met een achterstand naar school en deelname aan sport en cultuur door kinderen.

3. Coalitievorming

- Dat de grootste partij de conclusies trekt is niet meer van deze tijd.
- Voorkeur scenario: eerst stelt de raad een raadsprogramma vast. Raadsleden kunnen zich voor of tegen het raadsprogramma uitspreken. Raadsfracties die het raadsprogramma onderschrijven vormen de nieuwe coalitie. De coalitiepartijen die ook bestuursverantwoordelijkheid willen dragen, mogen een wethouder voordragen.
- Eerst een profielschets maken en de wethouders selecteren. Een zakencollege is niet nodig.
- Indien dit geen draagvlak heeft: CDA/VVD/PvdA, 3 partijen is te mager. Vraagt veel fractiediscipline. GL zou erbij kunnen en dan nog 1 partij. Elk voor 0,8 fte een wethouder leveren (geen breekpunt). Afval en parkeergeld zijn verschilpunten met GBH. Met D66 zou dat beter gaan. De FNP heeft geen college-kandidaat.
- Bij deelname GL voorbeeld portefeuille: duurzaamheid, sociaal domein of onderwijs.
- 4 partijenmodel niet de voorkeur, maar 5 partijenmodel; maar daar moet wel draagvlak voor zijn.
- Breekpunten: geen. Vermoedelijke tegenstellingen die wellicht onderwerp van gesprek zouden kunnen worden: VVD is voor tegenprestatie, OZB is uit te komen en het sociaal domein moet financierbaar blijven.

4. Raadsprogramma en proces

- Collegeakkoord op hoofdlijnen, met raadsprogramma en daar de samenleving bij betrekken. Bestuurlijke vernieuwing is belangrijk!
- Minder de verhouding oppositie - coalitie in de raad en meer dualisme.
- Bespreken raadsprogramma in de openbaarheid.

6. Uitkomsten verkennend gesprek met **GemeenteBelangen Heerenveen**

Van:	de informateur, de heer Bert Otten
Met:	De heren Tino van der Ven en Roelf van der Woude
Datum:	donderdag 5 april 2018, 19.45 uur
Ondersteuning:	mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- Uitslag iets teleurstellend gelet op de landelijke berichtgeving. GBH had gehoopt op 4 zetels, maar vist in dezelfde vijver als HL.
- Meer versnippering. Dat is ook het beeld van de maatschappelijke ontwikkeling; de maatschappij wordt scherper en loyaliteit brokkelt af.
- Wel 10% meer opkomst.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Belangrijkste thema: breng de democratie terug bij de burgers. Het instellen van een raadsbrede werkgroep, welke onderzoekt hoe burgers en maatschappelijke organisaties e.a. intensiever kunnen worden betrokken bij besluitvorming en op welke wijze zeggenschap inclusief budget kan worden overgedragen.
- Parkeerbelasting: over de komende periode van 4 jaar stapsgewijs afbouwen.
- OZB niet op voorhand verlagen; stabiel houden tot de financiële onderbouwing duidelijk is.
- Vrijwilligers ontzien: OZB op instellingen compenseren.
- Grijze containers niet op gewicht legen. Per lediging is aanvaardbaar. Wel een discussie over afval.
- Duurzaamheidsagenda bijstellen en versnellen.

3. Coalitievorming

- GBH is bereid om deel te nemen aan het college. De rol van GBH zal passend zijn bij de omvang van de partij; vanwege het ontbreken van een ideologische achtergrond kan de partij als verbinder fungeren
- Wenselijke samenstelling: PvdA/ CDA/GL/GBH; een keuze op programma.
- Praktische samenstelling: PvdA/VVD/ CDA met GBH en/of GL. Invulling: 3 fulltime en 2 parttime, dan wel 4 fulltime wethouders.
- Wethoudersbenoeming bij voorkeur op basis van een sollicitatieprocedure. De benoeming van wethouders op bestuurlijke kwaliteit.
- Breekpunten: op voorhand geen breekpunten. De thema's zijn heel belangrijk, maar bespreekbaar. Tussen de partijprogramma's zit maar 20% verschil, m.n. op het gebied van het sociaal domein.
- Verdeling portefeuilles nog een stap te ver.

4. Raadsprogramma en proces

- Proces: Wijst op de motie transparant bestuur. Elke procesafronding openbaar. Ruchtbaarheid geven aan de presentatie van het rapport van de informateur.
- Coalitie: afspraken op hoofdlijnen, het moet bestuurbaar zijn.
- Daarnaast een raadsprogramma met contract met de samenleving. Maar een samenlevingscontract is in een korte tijd niet te realiseren. Daarom in een werkgroep een raamwerk maken voor een samenlevingscontract over 4 jaar.
- Een raadsprogramma op hoofdlijnen. Geef wijkraken, plaatselijk belangen e.d. 2 weken de tijd om te reageren op het eerste concept van het raadsprogramma. Daarna openbaar verantwoording afleggen.
- Het politieke debat in de raadszaal. Meer discussie in de raad. Geef de raad en de inwoners keuzes! Dit door de raadsvoorstellen te voorzien van keuzemogelijkheden.
- Het instellen van een werkgroep om de democratie terug te brengen bij de wijken en dorpen.

7. Uitkomsten verkennend gesprek met **D66**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: mevrouw Ojanne de Vries en de heren Pieter van der Mark en Reinier Sotthewes

Datum: zaterdag 7 april 2018, 13.00 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- Uitslag viel tegen. Het landelijk beeld heeft zich vertaald in de uitslag.
- Had gehoopt op gunstige kiesdeler: ongeveer hetzelfde aantal stemmers, maar hogere opkomst.
- Lokaal: versnippering duidelijk.
- Tijdens verkiezingsdebat over veel thema's overeenstemming.
- CDA en VVD en GL winnaars. De lokale partijen hebben het niet waar gemaakt, hebben last van elkaar. SP heeft een goede basis in de oosthoek. GL heeft de landelijke trend mee en heeft een goed profiel gekozen.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- *Continuïteit in financiering*:
  - Solide gemeentefinanciën niet ter discussie stellen.
  - Tekorten op sociaal domein: investeren in preventie en nieuwe aanpak. Risico op tekorten in Jeugdzorg.

- *Centrumontwikkeling:*
  - Welke rol kan de realisatie van een Cultuurhuis spelen in centrumontwikkeling?
  - Hoe kan het denken over Feanetië een bijdrage leveren aan centrumontwikkeling?
  - Visie op detailhandel en effecten op parkeren

- *Klimaat en duurzaamheid:*
  - Eigen energieverbruik (organisatie)
  - Stimulans verduurzaming huishoudens (particulier en corporaties)
  - Duurzame propositie/acquisitie nieuwe (groene) bedrijvigheid
  - Verduurzaming bestaande bedrijvigheid

- *Kansengelijkheid:*
  - Armoedebestrijding
  - Laaggeletterdheid (ook digitaal)

- *Bestuurlijke vernieuwing*:
  - Experimenteren met nieuwe vormen van democratie.
    N.B. Niet ieder thema leent zich hiervoor.

3. Coalitievorming

- Het voortzetten van de huidige coalitie ligt voor de hand: VVD/CDA/PvdA. Maar 16 van de 31 zetels is wel mager. Advies is aanvullen met 4e partij. Drie partijen liggen voor de hand:
  GL
  D66
  FNP

  Overige partijen liggen minder voor de hand:
  CU
  HL
  SP
  GBH

- D66 staat open voor de uitnodiging om als 4e volwaardige partij deel te nemen aan de gesprekken over de vorming van een nieuw college.
- D66 wil als onderdeel van het dagelijks bestuur werken aan een opener bestuursstijl, waarin – werkend vanuit scenario's – meer inzicht wordt gegeven in de voor- en nadelen van bepaalde keuzes. Dat kan door belangen zorgvuldig in kaart te brengen en te presenteren aan de raad. De raad komt op deze manier meer in positie.
- 3 wethouders is te weinig; 4 fulltime wethouders.
- Breekpunten: D66 vraagt – als zij wordt uitgenodigd om mede vorm te geven aan een nieuw college – van de andere partijen het commitment om er samen iets van te maken. Dat betekent dat alle partijen de gelegenheid moeten krijgen om uitgesproken delen van hun programma te realiseren. Ook D66.

4. Raadsprogramma en proces

Collegeakkoord op hoofdlijnen. Raadsprogramma biedt mogelijkheden voor alle partijen om delen van hun programma te realiseren of thema's op de agenda te zetten. Een dichtgetimmerd coalitieakkoord zou dat in de weg staan.

Daarnaast is een aantal thema's zeer geschikt om in samenwerking met belanghebbenden uit de samenleving een programma over op te zetten. Het leent zich bij uitstek voor de experimenten op het gebied van bestuurlijke vernieuwingen.

Probleem is de ervaren afstand tussen politiek en inwoners. De oplossing wordt gezocht in transparantie. Het is de vraag of de transparantie gezocht moet worden in het alternatieve procesvoorstel zoals tijdens de raadsvergadering van 29 maart besproken. Dan vindt het geheel immers weer plaats onder de kaasstolp van de gemeentepolitiek. De transparantie moet volgens D66 worden gezocht in een open bestuursstijl, waarin bestuurders, raadsleden en ambtenaren naar buiten treden.

8. Uitkomsten verkennend gesprek met de **SP**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: De heren Jan van der Veen en Jeroen van der Wolf

Datum: zaterdag 7 april 2018, 11.30 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- Ondanks zetelverlies PvdA kentering naar links. Totaal 7549 stemmen op links. In de dorpen (Jubbega) veel SP-stemmers. SP heeft stemmen bij de lokale partijen weggehaald.
- Inwoners van de buitendorpen vinden het prettig om met de SP in gesprek te gaan.
- CDA en VVD hebben in bepaalde wijken grote aanhang.
- Opvallend in campagne: transparantie en betrokkenheid. Overige partijen werden wakker geschud door de deelname van de SP.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Jeugdhulp, onderwijs en armoedebestrijding moeten meer met elkaar verbonden worden. Eén loket principe.
- (Rijks)geld dat bestemd is voor armoedebestrijding wordt ook alleen uitgegeven aan armoedebestrijding (oormerken).
- Leerwerkbedrijven in buurten en dorpen, die de taak van UWV-werkbedrijven en re-integratiebureaus overnemen en de gemeente behoudt de regie.
- Minimaal 400 sociale duurzame huurwoningen in de gehele gemeente Heerenveen en bestaande huurwoningen worden zonder extra kosten voor huurders verduurzaamd.
- Stimuleren lokale initiatieven tot verduurzaming.
- Buurtcentra vormen een centraal punt voor veiligheid in de buurt. De (wijk)agent, wijkverpleegkundige, GGZ en maatschappelijk werker zijn daar te vinden en voor iedereen laagdrempelig toegankelijk.
- Aanbestedingsregels worden MKB-vriendelijk en maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt een eis.
- De gemeente maakt zo weinig mogelijk gebruik van (dure) externe (advies)bureaus en interim-personeel.
- Geen verdringing echte banen en niemand werkt onder het minimumloon.
- Meer zeggenschap en betrokkenheid van de inwoners over eigen leefomgeving en iedereen doet mee.

3. Coalitievorming

- Meest wenselijke combinatie: PvdA/CDA/GL/SP en CU (totaal 17 zetels). PvdA, GL en SP hebben veel overeenkomsten. Ook met het CDA. Op voorhand worden geen partijen uitgesloten.
- De SP is bereid om deel te nemen aan het college. Er is een wethouderskandidaat. De SP gaat voor 4 wethouders: 1 PvdA, 1 CDA, 1 GL en 1 SP. De CU levert geen wethouder, maar denkt mee en schrijft mee aan het collegeprogramma.
- Verwachten in de persoonlijke sfeer geen problemen met wethouders en raadsleden; in de campagne is er nooit op de mens gespeeld wat als zeer prettig is ervaren en een prima uitgangspositie is voor samenwerking.
- Coalitie op basis van daadkracht en onderlinge samenwerking (geen mes in de rug). Geen zakencollege.

- Breekpunten:
  - SP doet niet mee indien ze geen wethouder kan leveren (SP doet alleen actief mee nooit passief)
  - Het plan Feanetië levert geen echte banen op en de gemeente gaat dit niet betalen. De kosten hiervan zijn veel te hoog en er is door alle partijen rond de verkiezingen de belofte gedaan dat de buitendorpen aan zet zijn. Mochten de kosten echter gedragen worden door het bedrijfsleven dan valt er over dit plan te praten.
  - Minimabeleid wordt ruimhartig uitgevoerd; de regeling geldt tot 130% van het minimumloon.
  - Geen verdringing van echte banen en niemand werkt onder het minimumloon.

4. Raadsprogramma en proces

- Collegeakkoord op hoofdlijnen. Uitwerking door de hele raad.
- Zodra partijen er samen denken uit te komen dan moet er in het kader van transparantie, voordat de inhoudelijke besprekingen aanvangen, openbaar gemaakt worden dat er een beoogde coalitie is.
  - Voordeel van een raadsprogramma: maximaal draagvlak binnen de raad, maar doet geen recht aan de uitslag van de verkiezingen (Als de raad de rol van opdrachtgever, uitvoerder en controleur gaat vervullen is niemand ergens meer verantwoordelijk voor. De kiezer verwacht daadkracht en het nemen van verantwoordelijkheid.

9. Uitkomsten verkennend gesprek met de **ChristenUnie**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: Mevrouw Lia de Heij en de heer Klaas Pieter Derks

Datum: woensdag 11 april 2018, 16.30 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- Graag 2e zetel behouden; de opkomst was hoger en er deden meer partijen mee.
- Voorheen was er een lijstverbinding met het CDA; dat bracht de CU een tweede zetel.
- Winst van de SP met 2 zetels verrassend, mogelijk ten koste van de PvdA.
- GL heeft het goed gedaan.
- Versnippering van het politieke landschap.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Veiligheid, met de nadruk op prostitutie in Heerenveen, een vergeten groep en daar wil de CU meer aan doen.
- Werk in Heerenveen. Heerenveen is erg van het uitbesteden. De gemeente mag zelf stevig investeren in werk. Met name voor mensen uit de Participatiewet; mensen met een geringe loonwaarde.
- Verkeersveiligheid. Voorrang voor fietsers op rotondes en veilige oversteekplaatsen voor kinderen. Ambitie: misschien Europese fietsstad. Versnelling van verkeer en vervoersplan Heerenveen
- Identiteit van de wijken belangrijk. Inwoners daar hebben het recht op een prettige leefomgeving
- Beheerders op de wijkcentra.
- VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking: ook voor mensen met een mentale beperking.
- Zwerfvuil: meer afvalbakken en handhaven. Om te beginnen samen met scholen.
- Ambitie Heerenveen energie neutraal in 2030. Kijk ook naar goede voorbeelden uit andere gemeenten en begin bij onszelf op het gemeentehuis.
- Koopzondagen: 16 is genoeg.
- Vrijwilligersbeleid moet er komen. Met daarin de rol van de kerken.
- Huurwoningen: genoeg goedkope huurwoningen beschikbaar.

3. Coalitievorming

- Meest wenselijke combinatie: PvdA/CDA/FNP/GL en CU; totaal 18 zetels.
- Allemaal 1 fulltime wethouder; totaal 5 wethouders. Mogelijk: per gebied focus van 1 wethouder, naast portefeuilles op belangrijke thema's
- FNP is van de wijken en dorpen en daarom verbindend. Deze 5 partijen zijn programmatisch dicht bij elkaar.
- CU heeft een wethouderskandidaat.
- Alternatief: Coalitie die er was gaat door met aanvulling van een partij. Het is goed gegaan in Heerenveen. De CU wordt daar niet onrustig van.
- Breekpunten: geen. De CU is wel tegen meer prostitutie, meer koopzondagen en meer gokhallen.
- 3 wethouders is te weinig voor een goede bestuurbaarheid van Heerenveen en aandacht die het college heeft voor de burgers.
- Vermenging van taken van de burgemeester met de uitvoerende bestuurstaken van de wethouder is niet verstandig

4. Raadsprogramma en proces

- Collegeakkoord op hoofdlijnen.
- Raadsprogramma met kerntaken waarop inwoners kunnen participeren; een open proces.
- Sterke betrokkenheid van de raad bij de samenleving is belangrijk.

10. Uitkomsten verkennend gesprek met **HL**

Van: de informateur, de heer Bert Otten

Met: De heren Age Hartsuiker en Danny Micola van Fürstenrecht

Datum: dinsdag 10 april 2018, 18.30 uur

Ondersteuning: mevrouw Marianne Yska

1. Duiding verkiezingen

- HL is pas in december met de campagne begonnen en is blij met het resultaat.
- Uitslag van de verkiezingen zoals verwacht, m.u.v. het verlies van de PvdA met 2 zetels.
- GL heeft het goed gedaan. SP is een waardevolle aanwinst.
- Opvallend: veel nieuwe en jonge mensen in de raad.

2. Inhoudelijke thema's en kernpunten

- Speerpunt: communiceren met inwoners.
- Openbare ruimte: in combinatie met milieu meer aan doen, zeker nu het financieel beter gaat.
- Werkgelegenheid. HL wil het arbeidsbureau weer terug hebben. Dit onderhoudt rechtstreeks contact met bedrijven in de regio. Mensen moeten een faire kans op werk dicht bij huis hebben. De gemeente moet het goede voorbeeld geven, door 50-plussers in dienst te nemen.
- Daarnaast gaat HL zich bezighouden met praktische zaken. Zoals zorg dichtbij: gebruik de (rijks)budgetten volledig. En let bij het aanbestedingsbeleid op kwaliteit; zeker op het gebied van de zorg.
- Cultuur: Heerenveen heeft een aantal parels op cultuurgebied, er dient een sterke wethouder Cultuur in het nieuwe college aanwezig te zijn.

3. Coalitievorming

- Meest wenselijke combinatie: huidig college met GL. Dan wordt recht gedaan aan de verkiezingsuitslag. GL heeft eerder in het college gezeten en daarnaast is het een versteviging van de linkerkant. De 4 partijen leveren allen 1 wethouder.
- HL zal geen wethouder leveren, maar wil de huidige/nieuwe coalitie ondersteunen.
- Breekpunten: geen.
- Veel verkiezingsprogramma's komen met elkaar overeen.

4. Raadsprogramma en proces

- Collegeakkoord op hoofdlijnen, met afspraken om met een raadsprogramma aan de slag te gaan.
- De raad moet transparantie eisen: de fractievoorzitters worden geïnformeerd, maar eigenlijk is er een besluit genomen. Dat is geen openbare besluitvorming.
- Suggesties voor een beter bestuursproces: het college moet eerder met stukken/plannen naar buiten treden. Dit is efficiënter en creëert draagvlak. Vervolgens gaat het plan terug naar het college en pas daarna wordt het aan de raad voorgelegd.